

Varför och hur mäts biologisk mångfald?

Lena Gustafsson, SLU, Institutionen för ekologi, Uppsala
KSLA 8 april 2021

Olika mätningar behövs

Intressenter

- Skogsägare
- Miljörörelsen
- Myndigheter
- Regeringskansliet

Typ av biologisk mångfald

- Gener
- Arter
- Naturtyper

Skalnivå

- Bestånd
- Landskap/Region
- Nationellt

Olika mätningar behövs

Intressenter

- Skogsägare
- Miljörörelsen
- Myndigheter
- Regeringskansliet

Typ av biologisk mångfald

- Gener
- Arter
- Naturtyper

Skalnivå

- Bestånd
- Landskap/Region
- Nationellt

Wikimedia

Hur är läget för den biologiska mångfalden i Sveriges skogar?

Wikimedia

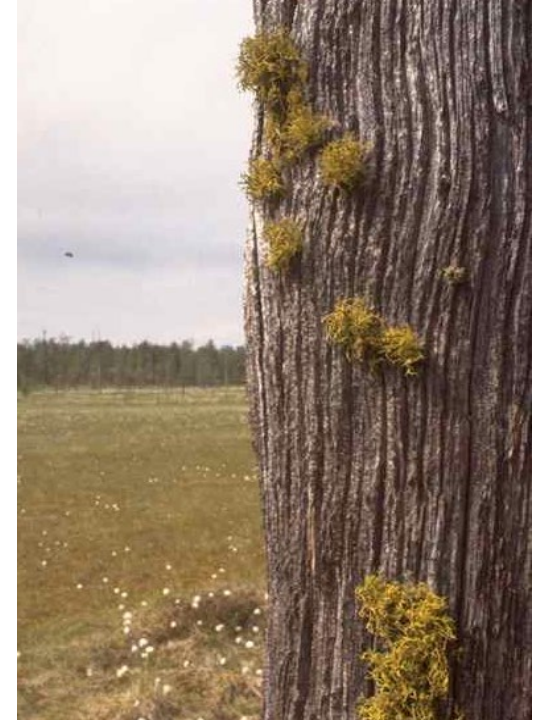

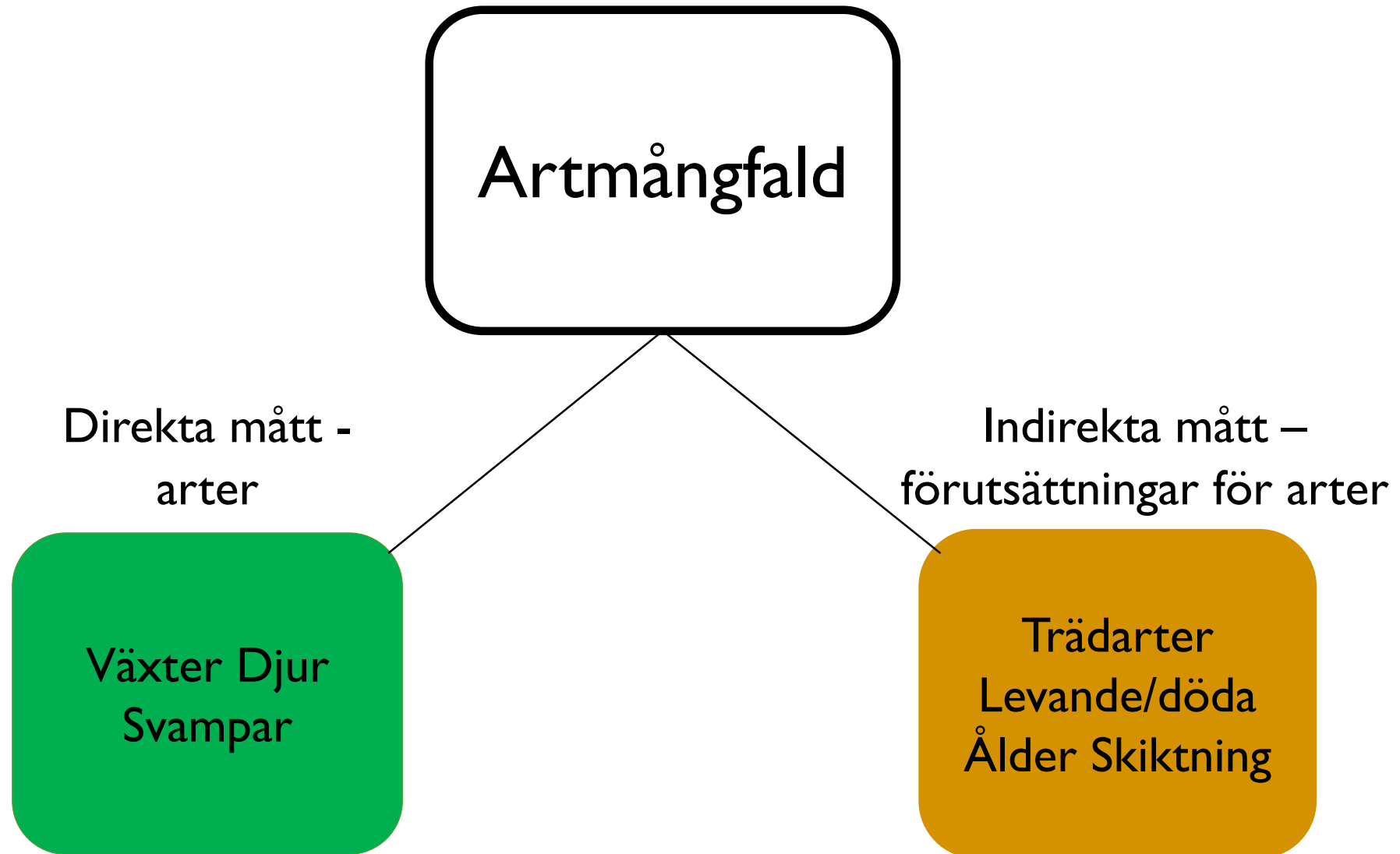
Wikimedia

Vilka datakällor finns?

Wikimedia

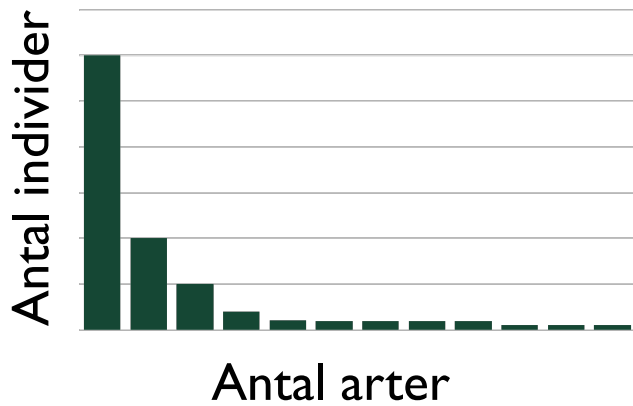

25 – 30 000
skogsarter

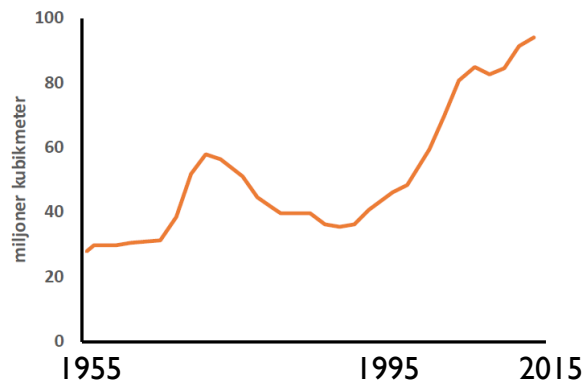

De flesta arterna är ovanliga

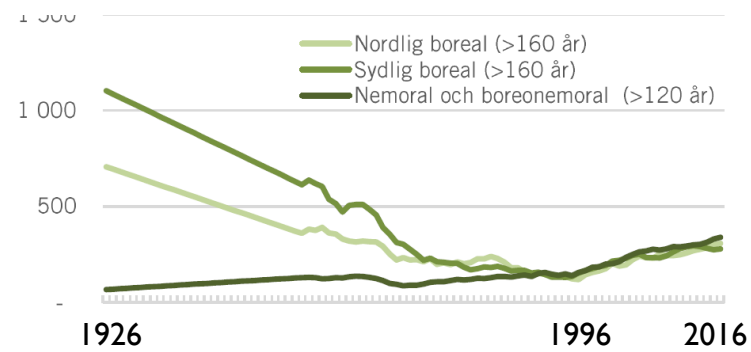
Indikationer på positiv utveckling

Hård död ved

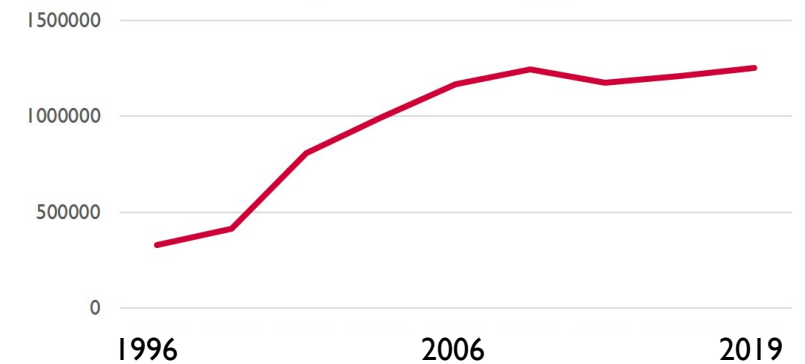
Hannerz & Simonsson 2020

Gammal skog

Skogsutredningen 2020

Frivilligt avsatt skog (ha)

Skogsstyrelsens statistikdatabas

Indikationer på negativ utveckling

Avverkning av områden
med höga naturvärden

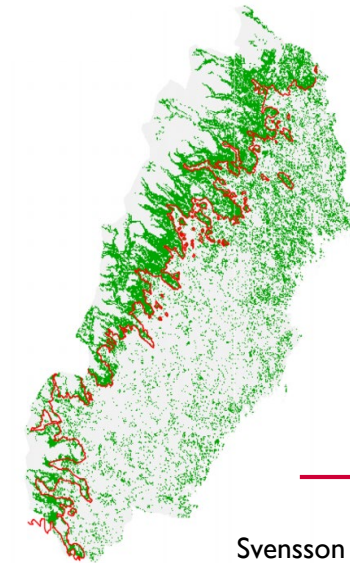

Upsala Nya Tidning

Många rödlistade
skogsarter

Kontinuitetsskogar (med
”urskogsminnen”) avverkas
i norra Sverige

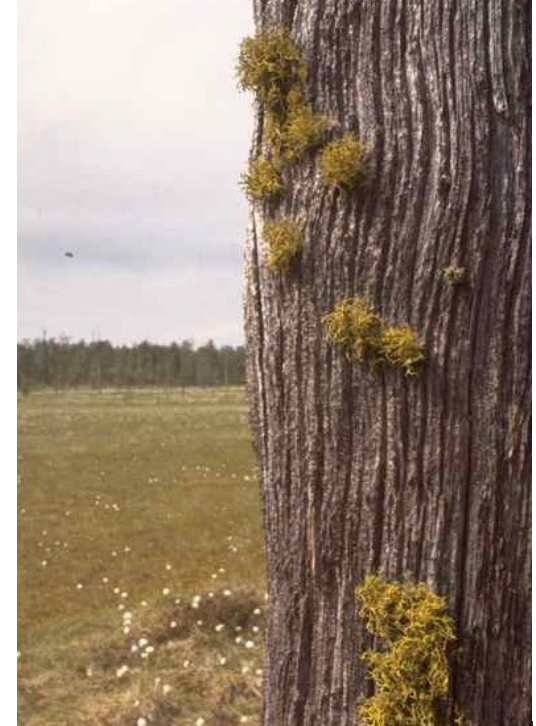

— Fjällnära gränsen

Svensson m fl 2020 Landscape Ecology

Wikimedia

Nationella datakällor

Arter

Indirekta mått

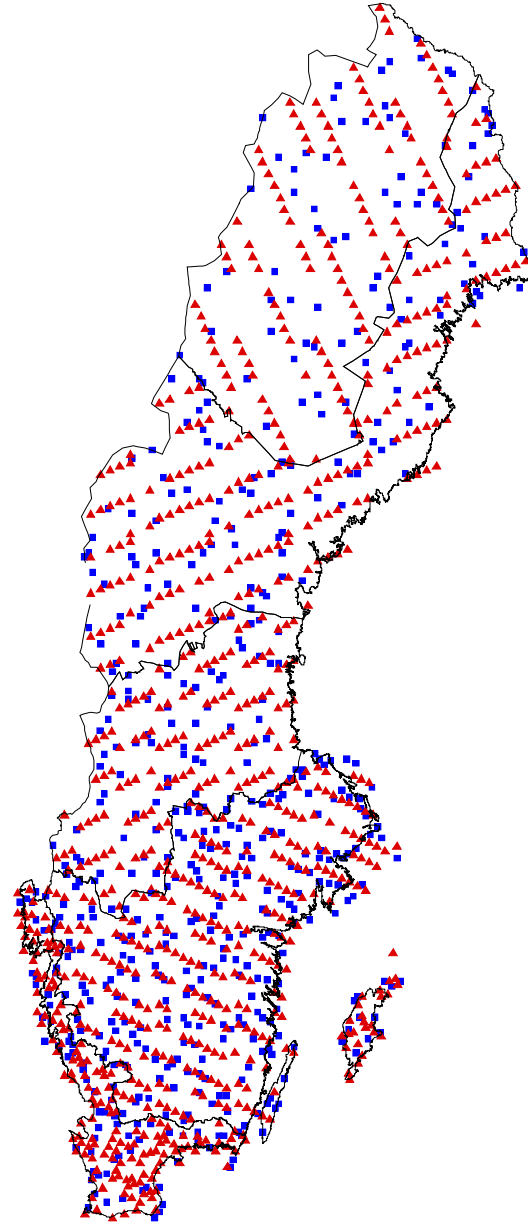

Wikimedia

Riksskogstaxeringen

- 1923, SLU
- Permanenta och tillfälliga provytor
- Officiell statistik, miljö kvalitetsindikatorer (indirekta mått)
- Skogsdata
- Markinventeringen
 - Permanenta provytorna
 - Växter: cirka 250 arter

Arter

Indirekta mått

Svensk Fågeltaxering

- Ideell inventering
- Standardrutter över landet sedan 1996
- En gång per år, 8 km per rutt
- Årlig redovisning "Sveriges Fåglar"
- Lunds universitet

Arter

Indirekta mått

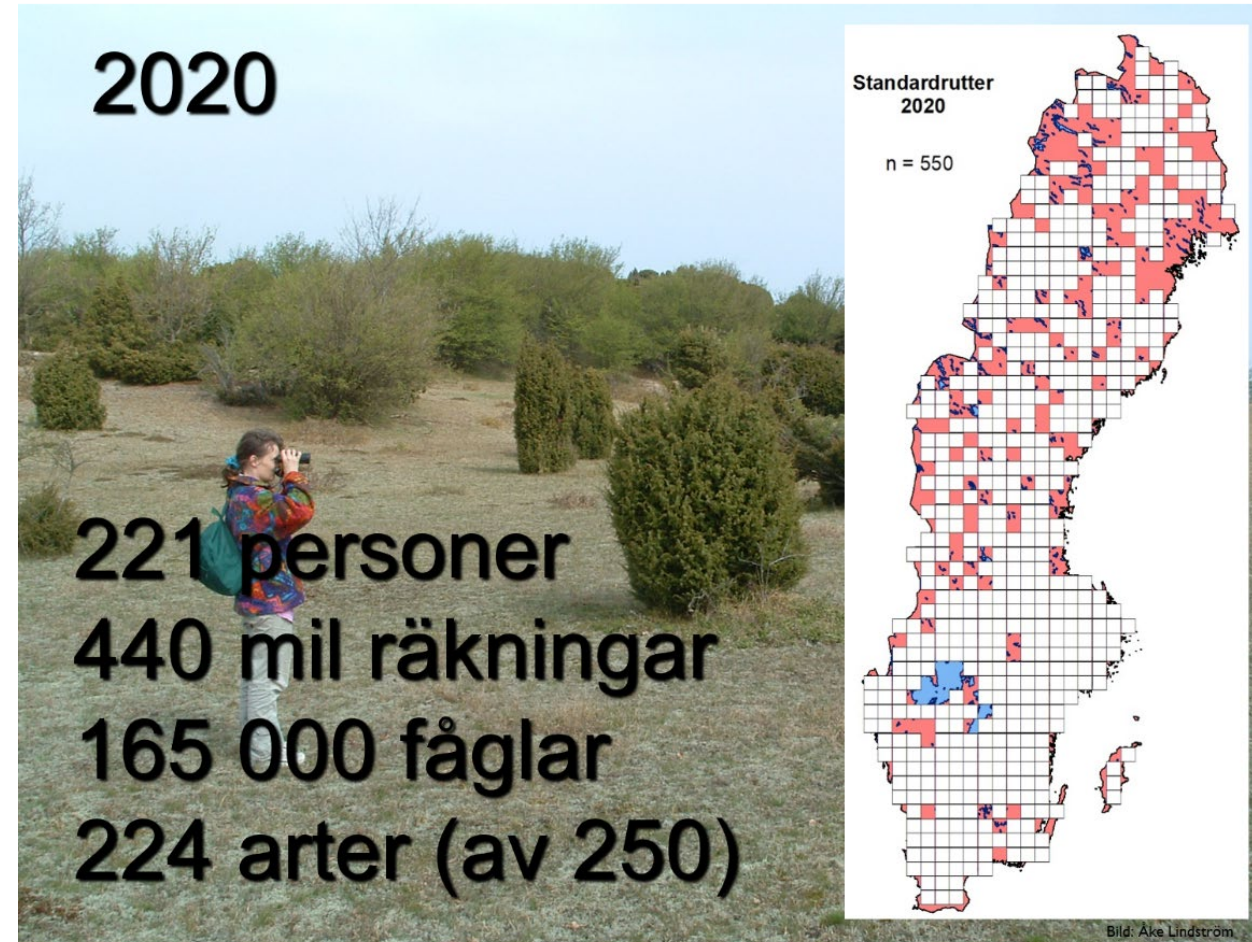
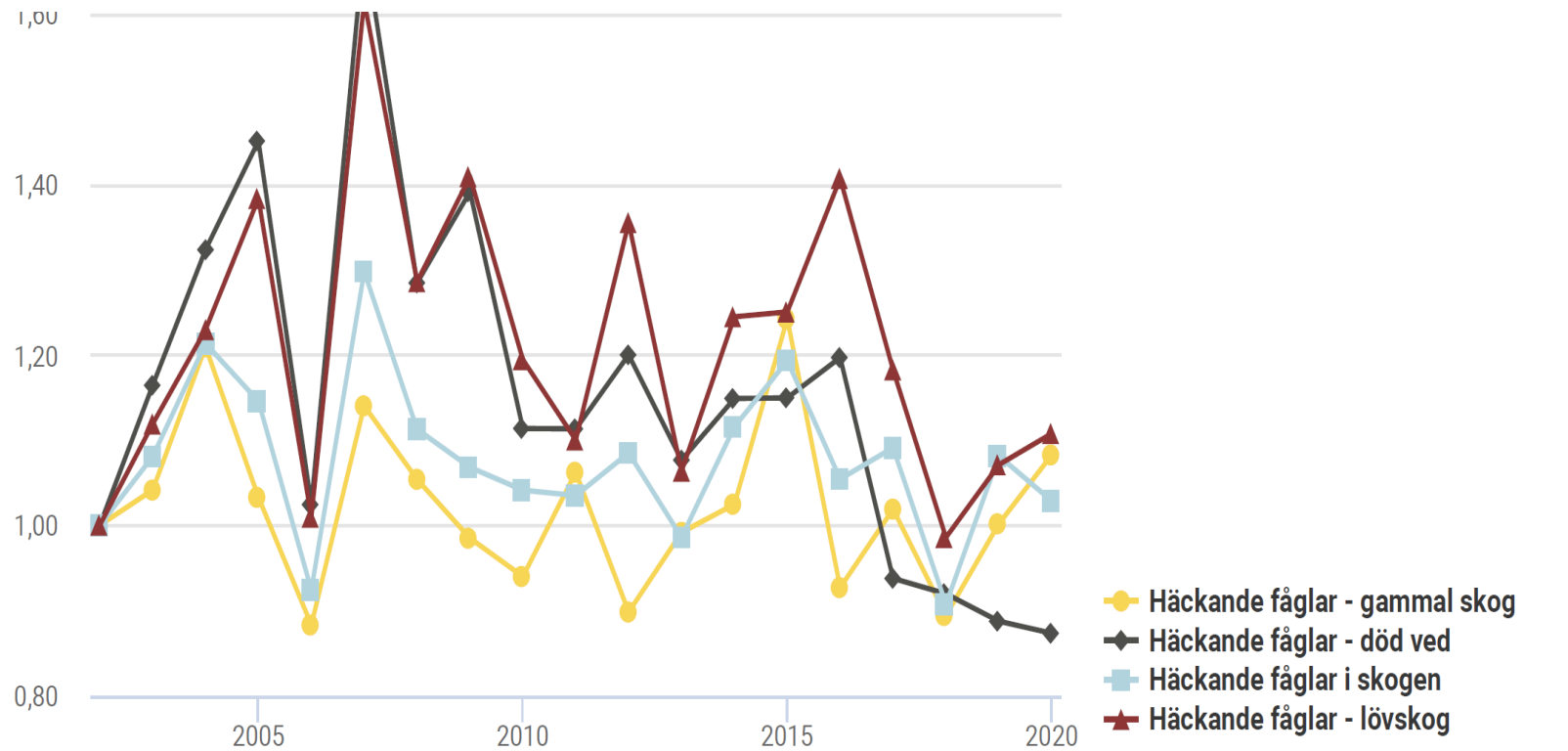

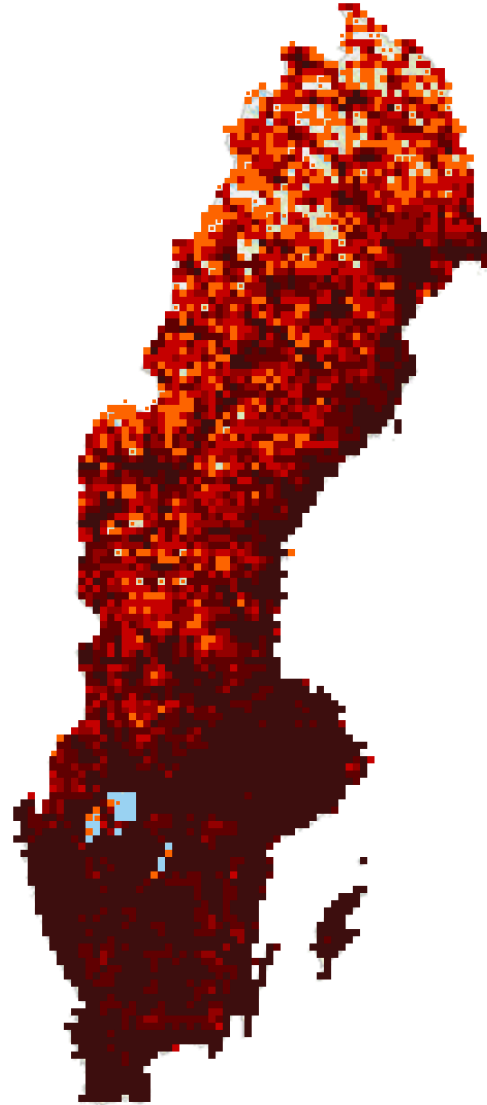
Bild: Åke Lindström

Miljökvalitetsmålet Levande skogar – fågeltaxeringen enda indikatorn med arter

Artportalen

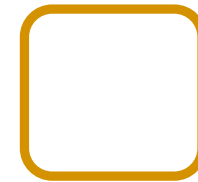
- ”Medborgarforskning” sedan år 2000, världens första online-system
- 83 miljoner fynd, 7 miljoner 2020
- 34 000 arter
- 15 000 rapportörer 2020
- Data måste utvärderas för att kunna besvara olika frågeställningar

Fynd 2010-2020

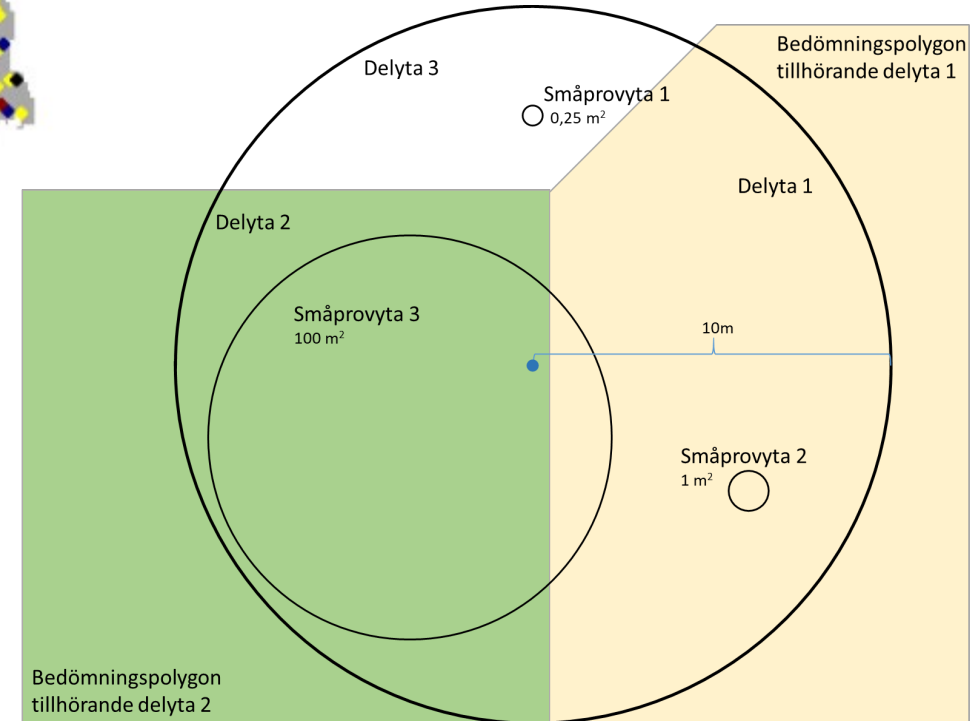
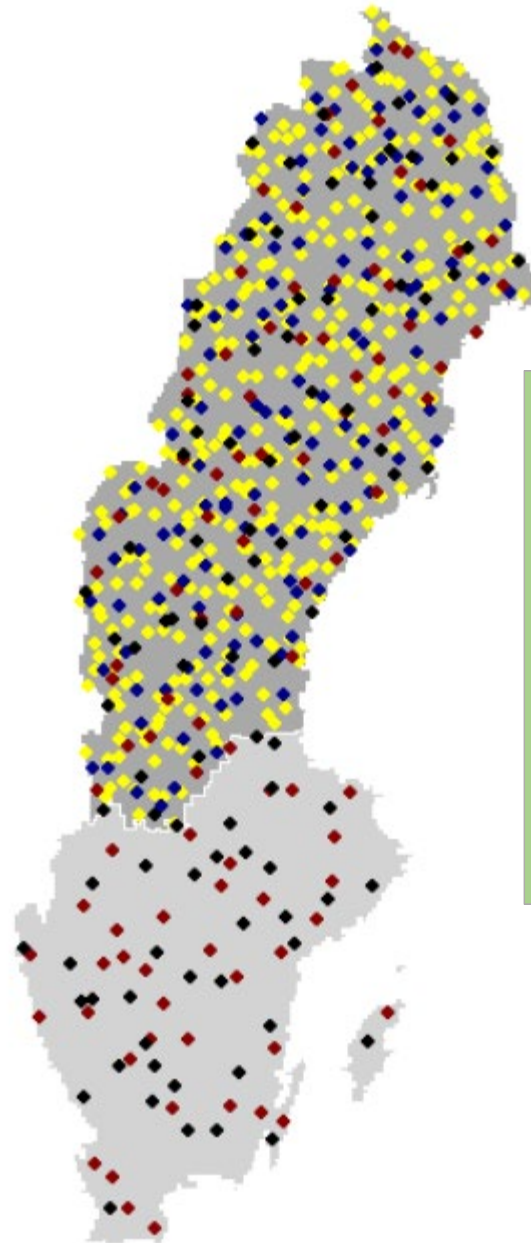
Arter

Indirekta mått

NILS

- ”Nationella Inventeringar av Landskap i Sverige”, SLU
- Från 2019 fokus på ovanliga företeelser
- Ny lövskogsinventering
- EU:s Art- och habitatdirektiv
- Ett par hundra växtarter

Arter

Indirekta mått

I pipeline

- Skogsstyrelsen UBM (**U**ppföljning av **B**iologisk **M**ångfald)
 - Nyckelbiotoper (ca 500 st), sedan 2009
 - 650 signalarter, rödlistade arter
 - Strukturer (död ved, grova träd osv)
 - **Förstudie inventering av vardagslandskapet**
- Riksskogstaxeringen
 - Hänsynsytor 2016
 - **Sammanställning på gång** (Skogsstyrelsen)

Reflektioner

- Bra data om förutsättningarna för biologisk mångfald
- Sämre data om arter
- Forskning finns om kopplingen mellan förutsättningarna och arterna
- Hur förbättra kunskapen om arterna?
 - Vilka frågor ska besvaras, vilket syfte?
 - Vilka nya datakällor behövs?
 - Nya metoder: eDNA, bioakustik, bildanalys AI?

